

Колот О. С.,

здобувач третього рівня вищої освіти

Киселиця С.В.,

канд. філос. наук, доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка»

СУСПІЛЬНО-ВИРОБНИЧА ПРОБЛЕМАТИКА ОСВІТНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Соціально-економічна практика успішних в технологічному вимірі країн світу підтверджує той факт, що саме розвиток підприємництва є одним із основних чинників забезпечення стабільності та гарантованої конкурентоздатності національної економіки у майбутньому. Але розвиток цієї сфери суттєво стримує нестача або недостатній рівень освітньо-кваліфікаційної підготовленості кадрів, що займаються підприємницькою діяльністю і, відповідно, негативно відображається як на суспільно-виробничій системі кожної країни так і на міжнародному ринку праці.

Відтак, без взаємодії освітніх інституцій та ринку праці неможливо проводити ефективну соціально-економічну політику, продуктивно здійснювати зайнятість населення, підготувати грамотного, конкурентоспроможного, затребуваного суспільством та суб'єктами господарювання фахівця.

В Україні, наразі, переважає невідповідність змісту освітньо-професійних програм запитам ринку праці, що в свою чергу спричиняє загострення низки проблем: низький рівень економічної активності та високий рівень безробіття; структурні невідповідності на ринку праці; несумісність якості підготовки спеціалістів запитам роботодавців. Основними проблемами персоналу є відсутність результативних методів передачі практичних навичок через проблеми з працевлаштуванням молодих фахівців (підприємства віддають перевагу тим, хто має досвід роботи). Крім того, в Україні не приділяють достатньої уваги постійному навчанню працівників. [1]

У серпні 2023 року «Work.ua» та «Education.ua» опитали роботодавців і спеціалістів, які шукають роботу та дослідили відповіді, які дають можливість зробити висновки щодо ролі вищої освіти та досвіду при працевлаштуванні тих, хто тільки закінчив навчальний заклад.

Відповідно до опитування, роботодавці одноставні у вимогах до досвіду: 46 % учасників визначають стажування в інших компаніях бажаною умовою для кандидатів без досвіду роботи. [2]

Також серед основних проблем варто виокремити недостатню якість освіти (застарілі навчальні програми), відсутність практичного досвіду (відсутність співпраці з підприємствами), недостатню кількість фахівців з конкретних галузей, великий відсоток відтоку молодих кадрів, проблеми з доступністю освіти (різниця в якості освіти між регіонами, недоступність вищої освіти).

Часто досвідчені фахівці вимушені залишати регіон проживання і навіть виїжджати з країни в пошуках більш привабливої заробітної плати. Доки хороші спеціалісти знаходять високооплачувану роботу за кордоном, віддалені райони стикаються із посиленням проблеми нестачі кадрового складу. Тому потрібно вибудовувати таку політику підприємництва, за якої працівники будуть вмотивовані працювати та розвиватися саме в цій галузі і саме в нашій країні. [3]

Саме ці аспекти безпосередньо є одними з ключових, які впливають на розвиток, результативність та економічне зростання підприємств.

Ці проблеми у сфері освіти та кадрового забезпечення є актуальними та досить складними для розв'язання і потребують комплексного підходу до їх вирішення. Цьому мають слугувати дієві взаємозв'язки між студентом, роботодавцем та закладом освіти. В цю взаємодію також треба включити й систему державного замовлення відповідних спеціалістів

для конкретних ланок суспільно-виробничого процесу, який в межах національної економіки завжди має цілісний характер. [4]

Забезпеченню підготовки фахівців високої якості має сприяти інтеграція закладів освіти, промисловості, бізнесу. Особливого значення у цьому контексті має набувати впровадження у діяльність освітніх закладів інноваційних технологій. Адже в теперішній час освіта характеризується недостатнім рівнем інноваційної активності.

Роботодавцям також необхідно приділяти увагу забезпеченню підвищення кваліфікаційного рівня своїх працівників, застосовуючи на підприємствах інновації, що в свою чергу потребує проведення додаткового навчання кадрів для отримання знань і навичок у використанні інноваційного обладнання і технологій за рахунок семінарів, конференцій, тренінгів, відвідування виставок тощо.

Міцна конкурентоспроможна економіка може забезпечуватися лише згуртованим об'єднанням відповідальних громадян, активних і ініціативних. Саме таких громадян мають готувати освітні заклади. Зміст професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти має постійно оновлюватися з урахуванням потреб ринку праці як у національному, так і міжнародному вимірі, оскільки в глобальному світі тільки за дотримання цих правил можна сподіватись, що всі учасники цілісного суспільно-виробничого процесу будуть затребуваними.

Перелік посилань:

1. Анацька І. Ю. Сучасний стан та проблеми розвитку малого бізнесу в Україні. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_44_60 (дата звернення 10.11.2023. Назва з екрану).
2. Готові взяти без досвіду: на що звертають увагу роботодавці при наймі вчорашніх студентів URL: <https://www.education.ua/news/2023/06/23/hotovi-vziaty-bez-dosvidu-na-shcho-zvertaiut-uvahu-robotodavtsi-pry-naymi-vchorashnikh-studentiv/> (дата звернення 10.11.2023. Назва з екрану).
3. Чухно А. Зміна характеру та структури зайнятості в умовах постіндустріального суспільства / А. Чухно // *Економічний часопис XXI*. 2002. № 1. С. 42-45.
4. Лук'янов В. Нововведення в освітній сфері: сучасний стан і проблеми / [Лук'янов В., Брецько Ф., Лоха Л. та ін.] // *Голос України*. 2009. №155. С. 7.